

Primària

Llengua 5

Al teu costat

Programació

Unitat 15

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluable
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*)
5. Competències: descriptors i assoliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Ferramentes d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

El telèfon mòbil

Descripció de la unitat

El protagonista d'aquesta narració ha treballat de valent per tal que els pares es posen contents i li regalen allò que tant desitja, un telèfon mòbil. Però els pares li diuen que no una i altra vegada amb l'excusa que és massa menut per a tindre un telèfon. Aquesta situació pot generar un debat interessant a classe a partir del qual presentarem el contingut de la unitat.

Analitzarem el canvi de categoria gramatical que patixen les paraules en afegir-hi morfemes diversos.

En Gramàtica continuarem l'anàlisi sintàctica dels complements que pot incloure el predicat i ens centrarem en el predicat nominal i el complement atribut.

Identificarem els aplecs de lletres que formen dígrafs, és a dir que representen un únic so i separem les síl·labes de paraules que en contenen per tal de presentar la norma ortogràfica de partició dels dígrafs.

Comprovarem que el llenguatge icònic en alguna situació concreta és més útil que un text escrit ja que no cal conèixer una llengua per a comprendre'l.

Començarem l'anàlisi de diversos gèneres literaris narratius clàssics: en aquesta unitat les característiques del mite.

En la Tasca final presentem diversos jocs lingüístics. I acabarem el curs amb el repàs trimestral dels continguts de les últimes cinc unitats.

Temporització:

Juny

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Formar paraules derivades canviant-ne la categoria gramatical.
- Analitzar sintàcticament el predicat d'una oració: el predicat nominal.
- Conèixer els dígrafs i partir-los correctament.
- Identificar el significat del diverses mostres de llenguatge icònic.
- Conèixer les característiques de la narrativa mítica.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVALUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'un text narratiu amb l'entonació, la pronúncia i el ritme adequat. • Formació de paraules derivades amb sufixos. • Observació de la categoria gramatical de la paraula primitiva i de la derivada. • Anàlisi sintàctica del predicat: nucli i complements. • Identificació de l'estructura d'un predicat nominal: verb copulatiu i atribut. • Identificació dels dígrafs que s'usen en valencià. • Aplicació de la regla ortogràfica de partició de dígrafs o no en fer la separació sil·làbica. • Comprensió d'altres codis de comunicació no verbals: el llenguatge icònic. • Caracterització dels personatges dels mites. • Identificació de la finalitat dels mites. • Resolució de jocs lingüístics i elaboració de nous. • Realització de dictats. • Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi. 	1. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades els textos presentats.	1.1. Llig la narració i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.
	2. Fer una lectura comprensiva dels textos presentats.	2.1. Reflexiona sobre el comportament dels personatges de la narració. 2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals. 2.3. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.
	3. Formar noms, verbs i adjectius amb sufixos.	3.1. Forma noms, verbs i adjectius afegint sufixos donats. 3.2. Identifica la categoria gramatical de la paraula primitiva i de la derivada.
	4. Fer l'anàlisi sintàctica del predicat nominal.	4.1. Diferencia els verbs copulatius i, per tant, un predicat nominal d'un de verbal. 4.2. Identifica l'atribut d'un predicat nominal.
	5. Identificar els dígrafs que s'usen en valencià i fer la separació sil·làbica correcta de paraules que en contenen.	5.1. Localitza dígrafs en paraules donades. 5.2. Sap quins dígrafs es poden partir i quins no en fer la separació sil·làbica.
	6. Identificar el llenguatge icònic.	6.1. Identifica el significat de les imatges presentades. 6.2. Crea icones intel·ligibles.
	7. Identificar les característiques dels mites.	7.1. Reconeix les característiques dels protagonistes dels mites. 7.2. Comprén l'explicació sobrenatural que donen els mites a fets diversos.
	8. Guanyar habilitat en la resolució de jocs de paraules.	8.1. Resol jocs de paraules i els gaudix.
	9. Fomentar l'autoavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi.	9.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (*portfolio*)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per a facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard buscarem evidències de l'alumnat que en mostren l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggerix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que considere més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Libre de l'alumnat (LA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiabls (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluables	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llig la narració i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Propostes d'activitats de comprensió de la PD.
2.1. Reflexiona sobre el comportament dels personatges de la narració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de comprensió de la PD.
2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de comprensió de la PD.
2.3. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de comprensió de la PD.
3.1. Forma noms, verbs i adjectius afegint sufixos donats.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.
3.2. Identifica la categoria gramatical de la paraula primitiva i de la derivada.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de la PD.
4.1. Diferencia els verbs copulatius i, per tant, un predicat nominal d'un de verbal.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.
4.2. Identifica l'atribut d'un predicat nominal.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de la PD.
5.1. Localitza dígrafs en paraules donades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.
5.2. Sap quins dígrafs es poden partir i quins no en fer la separació sil·làbica.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.

6.1. Identifica el significat de les imatges presentades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa d'ampliació dels RF.
6.2. Crea icones intel·ligibles.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de la PD.
7.1. Reconeix les característiques dels protagonistes dels mites.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de la PD.
7.2. Comprén l'explicació sobrenatural que donen els mites a fets diversos.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de la PD.
8.1. Resol jocs de paraules i els gaudix.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de la PD.
9.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del Repàs de la unitat i del Repàs trimestral del LA. • Dianes i rúbriques de l'annex d'avaluació.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llig, comprén i valora els textos presentats.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Forma paraules derivades amb sufixos. Analitza sintàcticament el predicat nominal. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques que regulen la partició de dígrafs.
	Fer ús d'elements de comunicació no verbal o de diferents registres en les diverses situacions comunicatives que es puguin donar.	Valora la utilitat del llenguatge icònic.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Adquirir i usa vocabulari adequat a contextos diversos. Expressa idees, emocions, vivències i opinions.
	<i>Pla lector:</i> Divertir-se amb la lectura.	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Aplicar les estratègies de resolució de problemes a qualsevol situació problemàtica.	Resol amb lògica els jocs lingüístics de la Tasca.
<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Consulta pàgines web relacionades amb la tasca proposada.
	Comprendre els missatges elaborats en codis diversos.	Comprén el missatge que transmeten icones diverses.
	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Usa els recursos digitals associats a la unitat.
<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites.

	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	<i>Espaciovisual.</i> Representa mitjançant el dibuix. Interpreta il·lustracions i obres artísticoplàstiques. <i>Logicomatemàtica.</i> Compara i trau conclusions. Identifica causes i deduïx conseqüències. Realitza experiments. <i>Lingüística.</i> Pensa en paraules. Escolta i comprén produccions orals.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Mostrar disponibilitat per participar activament en els àmbits de participació establits.	Participa activament en les activitats proposades a l'aula. Coneix el comportament que s'ha de seguir durant una representació teatral.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Es mostra creatiu a l'hora de produir coses, idees o accions originals i valuoses en l'àmbit de la creació artística. Té una actitud crítica pel que fa al fet que els infants menuts tinguen telèfons mòbils. Mostra respecte i consideració pels seus majors (pares, iaies, oncles): és amables, dóna mostres d'afecte, atenció i col·laboració.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Està motivat per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
<i>Consciència i expressions culturals.</i>	Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.	Valora positivament la lectura de textos amb intenció literària. S'interessa per analitzar diverses maneres d'expressió artística.
	Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians.	Desenvolupa la imaginació i la creativitat a través de la lectura de mites.

6. TASQUES

Llibre de l'alumnat (LA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Lectura i Comprenc el text

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització i la valoració de la lectura.
- Escoltem l'enregistrament de la lectura que acompanya el LA o en el LD.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA i les propostes de la PD.
- Realitzem les activitats proposades en el LD.

Tasca 2: Formació de noms, adjectius i verbs

- Presentem la formació de noms, adjectius i verbs amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: Els predicat nominal

- Introduïm la identificació del predicat nominal i de l'atribut amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: Dígrafs

- Introduïm la norma ortogràfica dels dígrafs amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.
- Completem amb els quaderns 9 i 10 de la col·lecció «Quaderns d'ortografia».
- Realitzarem la proposta del dictat del LA.

Tasca 5: Llenguatge icònic

- Presentem el llenguatge icònic amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa d'ampliació dels RF.

Tasca 6: El mite

- Presentem les característiques dels mites amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa d'ampliació dels RF.

- Completem amb les activitats de la PD.

Tasca 7: Tasca: Jocs amb paraules

- Realitzem la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Realitzarem la proposta del dictat del LA.
- Completem amb les activitats de la PD.

Tasca 8: Repàs de la unitat i Repàs trimestral

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa de raonament verbal dels RF.
- Fem les activitats de repàs trimestral del LA i del LD.
- Recopilem les activitats per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*) de l'alumnat.
- Reflexionem sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seues opinions.
- Respecte de les normes bàsiques de la comunicació.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.
- Iniciació en el maneig de diferents ferramentes de treball com ara el diccionari.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns 9 i 10 de la col·lecció «Quaderns d'ortografia».
- Els recursos fotocopiabls de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, activitats de raonament verbal, una fitxa per a millorar la comprensió oral i prova d'avaluació per a la unitat.

Altres materials

- *Diccionari valencià. Primària. Ed. Vox.*
- La caixa dels contes. Materials per a desenvolupar la creativitat i la imaginació dels infants per mitjà de la invenció i l'escenificació de narracions.
- Mural de les normes ortogràfiques.
- Mural de les conjugacions verbals.

Lectures recomanades

- Anna Vila. *L'Albert i els coloms missatgers.* Ed. Barcanova.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i altres activitats amb suport auditiu.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
 - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
 - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
 - Activitats interactives per a treballar el contingut de cada apartat.
- Diccionaris digitals.
- Consulta de pàgines web sobre diversos mites grecollatins o amerindis explicats per a infants.

9. FERRAMENTES D'AVUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiabls).
- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies faré servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?

- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?